

УДК 620.9:631.95:502.131.1(477)

**УПРАВЛІННЯ ПРОЦЕСОМ ВИРОБНИЦТВА БІОЕНЕРГІЇ В УМОВАХ
ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ
ЄВРОПЕЙСЬКОГО ЗЕЛЕНОГО КУРСУ**

Шалабай П.Л., здобувач другого
(магістерського) рівня вищої освіти
ОП «Адміністративний менеджмент»
Файчук О.М., к.е.н., доцент кафедри
адміністративного менеджменту та ЗЕД
Національний університет біоресурсів і
природокористування України,
м. Київ, Україна

Згідно стратегічного плану REPowerEU в рамках Європейського зеленого курсу сумарне виробництво біометану та біогазу країн ЄС у 2030 році має становити 42 млрд. м³, а у 2050 році - 125 млрд. м³. В рамках даного

стратегічного плану загальна кількість біогазових заводів у Європі продовжує зростати, а саме з 1 510 до 1 632 об'єктів протягом 2024 року. Таке зростання свідчить про стабільне розширення перспективного сектору сталого розвитку та актуальність реалізації стратегічного плану REPowerEU для країн ЄС (див. рис. 1).

Нормативно-правова база України у сфері біоенергетики розвивається під впливом зобов'язань, прийнятих в межах Угоди про асоціацію з Європейським Союзом, до яких відноситься реалізація положень та директив Європейського зеленого курсу. 20 березня 2024 року було прийнято Закон України № 3613-ІХ, який визначив юридичний статус біометану та дозволив його експорт до ЄС. Наказ Міністерства фінансів України № 380 від 1 серпня 2024 року визначив регулювання митного оформлення біометану, що експортується трубопровідним транспортом. Пізніше, 17 вересня 2024 року Кабінет Міністрів України схвалив нову редакцію «Порядку функціонування реєстру біометану», що спростило процедуру реєстрації для виробників та адаптувало реєстр до вимог нової Директиви RED III Європейського Союзу. Як результат, вже у лютому 2025 року компанія ТОВ «ВІТАГРО ЕНЕРДЖІ» стала першим експортером біометану з України до ЄС [1].

Подальший розвиток та управління процесом виробництва біогазу для українських компаній зумовлене правильним вибором економічної моделі, яка залежить від наявної сировинної бази. Основними видами сировини для виробництва біогазу в Україні є гній та послід тварин, відходи харчової промисловості (жом, меляса, сироватка, жир, кров, барда, дріжджі, плодоовочеві відходи) та силосні культури (кукурудзяний силос).

Актуальним для вітчизняних виробників біометану в контексті його подальшого продажу європейським підприємствам залишається біометан з преміями за використання сировини з високою карбоною інтенсивністю. Наприклад, ціна біометану з гною та посліду в залежності від сертифікату сталості сировини варіюється від 600 до 1400 євро за 1000 м³ біометану [3], в той час як премія за біометан із жому в країнах ЄС відсутня, адже він не вважається

кінцевим відходом та може бути кормом для тварин. Аналогічна ситуація з кукурудзяним силосом. Гранична межа рентабельності біометану в порівнянні з електроенергією знаходиться на рівні 450 євро за 1000 м³, в той час як ринкова вартість природного газу в Україні складає 300 – 350 євро за 1000 м³, що робить продаж біометану без премій по ціні природного газу нерентабельним.

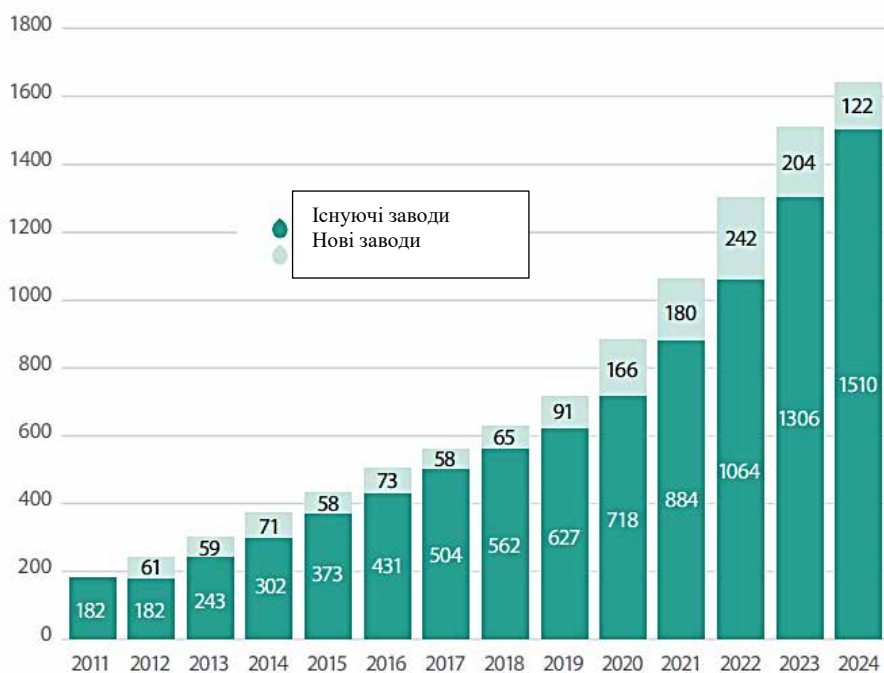

Рис. 1. Динаміка кількості біометанових заводів в Європі протягом 2011-2024 рр., од.

Джерело: [2]

Альтернативою є економічна модель виробництва електроенергії з біогазу, яка наразі є основною для українських підприємств. Для стимулювання зеленої енергетики в Україні у 2008 році було введено «зелений тариф», який до 2025 року значно перевищував ринкову вартість по РДН (ринок доба наперед) для даного напрямку. Однак, з 2025 року «зелений тариф» став рівнозначною альтернативою РДН для нових біогазових заводів, коли його вартість знизилась до 0,0991 євро/кВт*год або 4,8 грн/кВт*год [4], при середній ринковій вартості по РДН 4,5 грн/кВт*год у 2024 році. Варто зазначити, що за умови прямого підключення біогазового заводу до споживача, рентабельність проданих таким

чином обсягів електроенергії збільшується на 53,5% за рахунок додаткового прибутку з передачі та розподілу енергії, які склали 2,4 грн/кВт*год у 2024 році.

Отже, при наявній сировинній базі з високою карбоною інтенсивністю, такою як гній та послід, актуальною являється економічна модель виробництва біометану для продажу до країн ЄС з окупністю проекту від 5 до 6 років. Однак, якщо сировина для біогазового заводу має низьку карбонову інтенсивність, наприклад відходи харчової промисловості, варто обрати модель виробника електроенергії з окупністю проекту близько 7 років. Крім того, можливість здійснення прямого підключення до споживача, реалізація теплової енергії, яка є побічним продуктом роботи генераторів, та дигестату, який утворюється на виході біомаси з реактора та являється органічним добривом, дозволяє зменшити ризики такого проекту та підвищити його рентабельність.

Список використаних джерел:

1. Міністерство енергетики України. 2025. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/minenerho-ukraina-rozpochala-eksport-biometanu-do-ievropeiskoho-soiuzu> (Дата звернення: 17.10.2025 р.)
2. Gas Infrastructure Europe. European Biogas Association. 2025. URL: https://www.europeanbiogas.eu/wp-content/uploads/2025/10/GIE_EBA_BIO_2025_A0_FULL_252.pdf (Дата звернення: 24.10.2025 р.)
3. VEYT. 2025. URL: <https://veyt.com/veyt-2024-biomethane-overview-and-2025-outlook/> (Дата звернення: 25.10.2025 р.)
4. UTC. 2025. URL: <https://utc.bio/biogazovi-kompleksy/zelenyj-taryf/> (Дата звернення: 25.10.2025 р.)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
ЛЕЙБНИЦ-ІНСТИТУТ АГРАРНОГО РОЗВИТКУ
В КРАЇНАХ З ПЕРЕХІДНОЮ ЕКОНОМІКОЮ (НІМЕЧЧИНА)
УНІВЕРСИТЕТ ПРИКЛАДНИХ НАУК ВАЙЄНШТЕФАН-ТРИЗДОРФ (НІМЕЧЧИНА)
СЛОВАЦЬКИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ В НІТРІ (СЛОВАЧЧИНА)
ЛАТВІЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ НАУК ПРО ЖИТТЯ ТА ТЕХНОЛОГІЙ (ЛАТВІЯ)

Факультет аграрного менеджменту

**Кафедра адміністративного менеджменту та
зовнішньоекономічної діяльності**

МАТЕРІАЛИ

**VI Міжнародної науково-практичної онлайн-конференції
студентів, аспірантів та молодих вчених**

**«СУЧАСНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ:
ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ»**

04 листопада 2025 р.

Київ - 2025

УДК 338.43.01/.01 (075.8)

Науково-редакційна колегія:

Організаційний комітет:

ТОНХА Оксана – проректор з наукової роботи та інноваційної діяльності НУБіП України, д.с.-г.н., професор, голова оргкомітету

ОСТАПЧУК Анатолій – в.о. декана факультету аграрного менеджменту, к.е.н., доцент, співголова оргкомітету

ШЛАУДЕРЕР Ральф – керівник Міжнародної школи Університету прикладних наук Вайєнштефан-Тріздорф, Міжнародний представник факультету сільського господарства, Представник з питань міжнародних освітніх програм і співпраці, доктор наук, професор, співголова оргкомітету

ГОРСЬКА Єлена – декан факультету економіки та менеджменту Словацького аграрного університету в Нітрі, доктор наук, професор, співголова оргкомітету

ПЕРЕХОЖУК Олександр – старший науковий співробітник Лейбніц-Інституту аграрного розвитку в країнах з перехідною економікою, PhD, професор, співголова оргкомітету

ЗЕВЕРТЕ-РІВЗА Сандія – дослідник Латвійського університету наук про життя та технологій, PhD, доцент, співголова оргкомітету

Члени оргкомітету:

КОВТУН Олена – завідувач кафедри адміністративного менеджменту та зовнішньоекономічної діяльності, к.е.н., доцент;

БАСЮК Дарія – професор кафедри адміністративного менеджменту та зовнішньоекономічної діяльності, д.е.н., професор

ЖЕМОЙДА Олександр – д.е.н., професор

ІБАТУЛЛІН Марат – д.е.н., професор

МОСТЕНСЬКА Тетяна – д.е.н., професор

ГОЛОМША Наталія – к.е.н., доцент

ДАВИДЕНКО Володимир – к.е.н., доцент

ДІБРОВА Лариса – к.е.н., доцент

КОВАЛЕНКО Наталія – к.е.н., доцент

КОЛЕСНИК Максим – к.е.н., доцент

КОСТЮК Ольга – к.е.н., доцент

КУЗЬМЕНКО Сергій – к.е.н., доцент

РАЛКО Олександра – к.е.н., доцент

ТЮРІНА Альона – к.е.н., доцент

ЧОРНЕНЬКА Людмила – к.е.н., доцент

ЯНЧЕВСЬКИЙ Руслан – к.е.н., доцент

ФАЙЧУК Олександр – к.е.н., доцент, секретар оргкомітету

МІЩЕНКО Іван – к.е.н., доцент, відповідальний за випуск збірника тез

Затверджено та рекомендовано до друку на засіданні Вченої ради факультета аграрного менеджменту Національного університету біоресурсів і природокористування України (*протокол №4 від 20 листопада 2025 р.*).

«СУЧАСНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ: ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ»: Матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції студентів, аспірантів та молодих учених, 04 листопада 2025 р. – К.: НУБіП України, 2025. – 245 с.

У збірнику представлені результати дослідження проблем сучасного менеджменту в умовах воєнного стану та інтеграції України до ЄС. Видання розраховано на студентів, аспірантів, викладачів, практиків і всіх тих, хто цікавиться питаннями сучасних підходів до управління підприємствами і національним господарством.

Матеріали викладені в авторській редакції. Відповідальність за достовірність поданої інформації несуть автори.

© Кафедра адміністративного менеджменту
та зовнішньоекономічної діяльності, факультет
аграрного менеджменту НУБіП України, 2025

© Автори